

12. august 2016

UKA2016 / 81

Matumuuna Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut saqqummiunneqarpoq:

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuutigineqarpoq, Naalakkersuisut peqquneqassasut danskit oqartussa qarfiinut attaveqassasut Aalborg-imi Grønlandshavn-imiit Kalaallit Nunaannut umiarsuakkut nassiussasat tamarmik hash-itaqannginersut akitsuuserisunit misissorneqartarnissaat qulakkeerumallugu aalajangersimasumik Grønlandshavn-imi akitsuuserisoqartitsilersinnaanerup siunnerfigineqarnissaa.

(Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lyngge, Atassut)

Tungavilersuut:

Nunatsinni inuiaqatigiinni hashimik pinerluuteqartarnej ajornartorsiutaavoq annertoq. Hashimik pinerluuteqartarnej inuttut annertuumik sunniuteqartarpoq aammalu inuiaqatigiinnut annertuumik aningaasartuutaasarluni. Hash peqqissutsimut innarliisinnaavoq. Inuiaqatigiinnut aamma hashimik pinerluuteqartarnerit akiorniarneri aningaasartorfiusorujussuuvoq, taamatulli pinerluuteqarnermut akiuiniarnermi sakkussat naammangippata, taava akiuiniarluni sorsunnermi inuiaqatigiit ajorsartunngortinneqassapput.

Ullutsinni misilittakkat ilisimasallu ersersippaat, inuiaqatigiit taamatut pinerluuteqartarnermut akiuiniarnissamut naammattunik sakkussaqaannginneri, tamatumallu kingunerisaanik suli inuiaqatigiinni annertuumik aningaasartuutaavoq. Kalaallit Nunaata aningaasarpaaluit annaasarpai, aningaasammik ikigisassaangitsut nunatsinniit aniatinneqarmata. Taamaattumik pisariaqarpoq, pissarsiaqarnarnerpaamik akiuiniarnerup ingerlanneqarnissaanut akiuiniarnissamut sakkussat ataavartumik tulluarsarneqartarnissaat.

Arlaannaatigulluunniit Atassummi akuersaarsinnaanngilarput hashimik pinerluuteqartarneq, taamaattumik aamma pingasunik siunnersuuteqarpugut hashimik pinerluuteqartarnerup akiorniarnrata pissarsiaqaataalluarnissaa. Siunnersuut ataaseq - siunnersuut una - Danmark-imi Ålborg Havn-imi akitsuuserisut misissuisarnerata annertusarneqarnissaannut tunngasuvoq.

Ålborg Havn-ip Grønlandshavn-ertani aalajangersimasumik annertusisamillu akitsuuserisut misissuisarneratigut qulakkeerneqassaaq, Kalaallit Nunaannut nassiussassat hashimut misissorneqartarnerisa pissarsiaqarfiulluarnissaa. Naammanngilaq ullumikkutut sukut tamaana misissuisarneq. Tamanna hashimik pinerluuteqartarneq pillugu politiit kisitsisaataasa takutippaat.

Royal Arctic Line´p illuutai Ålborg Havn-imiipput, illullu taakku aamma containerinik Kalaallit Nunaannut nassiunneqartussanik isumaginniffiusarlutik. Sumiiffik aallaavingalugu inatsisit atortinneqarfiusut danskit naalagaaffiata iluaniipput, taamaasilluni Kalaallit Nunaata nammineq nassiussassanik akitsuuserinermi misissuinernik ingerlannissaanut tunngavissaqarani. Taamatummi akitsuuserinermut akisussaaffik danskit naalagaaffiata iluani inissisimavoq.

Kalaallit Nunaannili Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik danskit oqartussaqaarfiinik isumaqatigiissuteqarnera tunngavingalugu, piffissap ilaanni sulisartumik Aalborg-imi akitsuuserisoqartitsipput ukiumut 500 tiimit, tassanilu akitsuuserinermut aamma akileraartarnermut oqartussaqaarfinniit atugassarititat tassaasut nassiussanut ataasiakkaanut aammalu containerinut scannerutit atorneqartarsimallutik.

Ullumikkut danskit akitsuuserinermut aamma akileraartarnermut oqartussaqaarfiit RAL´ip illuutaanni aammalu containeriutaanni sukut tamaana Kalaallit Nunaannut nassiussassanik misissuisarput. Kalaallit Nunaanni hashimik pinnerluuteqartarnermi misilittakkat tamarmik takutippaat aalajangersimasumik akitsuuserinermi misissuisarnissaq pisariaqartoq. Taamatut Kalaallit Nunaannut nassiussassat tamarmik misissorneqartalertuuppata hashimik eqqussuineq annikillisinneqarsinnaavoq.

Taamaattumik pisariaqarpoq, Naalakkersuisut peqquneqarnissaat danskit naalagaaffiannut attaveqarnissaat, siunertaralugu Ålborg-imi Grønlandshavn-imi aalajangersimasumik akitsuuserinermut misissuisoqartalernissaa aallartikkumallugu, tassuunakkut qulakkeerumallugu Kalaallit Nunaannut nassiussassat tamarmik misissorneqartalernissaat.

Pisortat aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat:

§ 37-mut apeqqut nr. 177/2016-mut Naalakkersuisut akissuteqarnerminni ilisimatitsissutigivaat, taamatut siunnersuutigineqartutut aaqqissuussineq annerpaamik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanik aningaasalersorneqartariaqassasoq.

Naalakkersuisut naatsorsuutigivaat, pisariaqassasoq angallanneqarsinnaasumik containerinut scannerutitaartariaqarnissaq. Tassungalu aningaasartuutit 20 millionit koruunit missaanni akeqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaavoq.

Aammattaaq Naalakkersuisut nalilerpaat, taamatut aqqissuussinerup pisariaqartilissagaa containerinut scannerummik atuisinnaasut inuit 3-4 atorfinitsittariaqalernissaat, tassanilu aamma akitsuuserinermi sulisut atorfinittinneqartariaqassallutik containerinut pasinarsinnaasunut misissuisartussat. Naalakkersuisut ataatsimut naliliissagunik, taava isumaqarput siunnersuutip malitsigissagaa inuit 8-10 missaannik amerlassusillit atorfinitsittariaqarnissaat, tassani aamma pikkorissartarnerit, sulinngiffeqartarnerit, napparsimanerit il.il. eqqarsaatigereerlugit.

Qinigassaq alla tassaasinnaavoq, danskit akitsuuserinermi aamma akileraartarnermi oqartussaarfii (SKAT Danmark) suliamik kivitsisussanngortinneqarnissaat akiliuteqarnikkut, tamannalu pisinnaalluni kalaallit danskillu oqartussaarfiiisa akornanni isumaqatigiittoqarsinnaappat.

Naalakkersuisut mianersortumik naatsorsuutigivaat ukiumut ingerlatsinerup aningaasartuutit 5 aamma 8 mio. koruunit akornanniissinnaaneri.

Naalakkersuisut nalilerpaat, Aalborg havn-imi Kalaallit Nunaannut nassiussassat tamarmik misissorneqartalernissaannik aaqqissuussinerup Kalaallit Nunaanni akitsuuserisoqarnermi pisariaqartitsinerup annikitsuinnarmik annikilleriaateqarsinnaanera.

Naggataatigut Naalakkersuisut naatsorsuutigivaat, siunnersuutigineqartutut aaqqissuussinerup kingunereratarsinnaagaa Aalborgimi illuutitaartariaqalernissaq imaluunniit attartornissaq, aammalu naatsorsuutigineqarsinnaavoq maannakkut Aalborgimi atugassarititanik pioreersunik allangortitserisariaqalernermut aningaasartuuteqarnissaq. Taakkulu Naalakkersuisunit aningaasartuutit qanoq annertutiginissaat oqaatigiuminaatsinneqarpoq.

Allaffissornikkut kingunissai eqqarsaatigalugit, Naalakkersuisut nalilerpaat, siunnersuutigineqartutut aaqqissuussinerup atillugu inatsisit maanna atuuttut allangortittariaqalernissaannik. Naalakkersuisunilli ilisimatitsissutigineqanngilaq inatsisunik allanguisariaqarnermut atillugu danskit imaluunniit kalaallit inatsisaannik allanquinissaq pineqarnerpoq.

Allaffissornermi atugassarititat atorineqartariaqartussaasut Naalakkersuisut oqaaseqaateqarnissaannut soorlu danskit inatsisaata allangortinneqarnissaannut, naatsorsuutigineqanngilaq sulinerup ukiup iluitsup pingasorarterutaannik piffissamik atuinermi annertunerusinnaanissaa, tusarniaanerit ilanngullugit. Allaffissornermi atugassarititat, soorlu kalaallit inatsisaata allangortinneqarnissaannut naatsorsuutigineqanngilaq sulinerup ukiup iluitsup affaatut piffissamik atuinermi annertunerusinnaanissaa, nutserinerit, tusarniaanerit aammalu inatsisit teknikkikkut misissorneqarnissaat ilanngullugit.

Namminersorlutik inuussutissarsiuuteqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassa:

Siunnersuutigineqartutut aaqqissuussineq, allaaserineqartutut naatsorsuutigineqartariaqarpoq aningaasartuutit malitseqarnissaa, Naalakkersuisuniillu naatsorsuutigineqarpoq tamatumap Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit aningaasalersorneqarnissaa. Namminersorlutik Oqartussat toqqarsinnaavaat assartuititsisut aningaasartuutit tamakku matussusissagaat, assartuinerup akit qaffannerisigut, taamaasillunilu niuernerup aamma sanaartornerup akit qaffariaateqarsinnaanerit kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaalluni.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassaas:

Soorlu siuliani namminersorlutik inuussutissarsiuuteqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisinnaasai pillugit allaaserineqartutut, taava aamma innuttaasut assartuititsisut sunnerneqarsinnaapput Namminersorlutik Oqartussat toqqassappassuk aningaasartuutunik matussusiinissaq assartuinnermi akit qaffannerisigut pissasoq, taamaasilluni innuttaasut nassiussinermi aningaasartuuteqalernerinik kinguneqarsinnaavoq, soorlu aamma niuernermi sanaartormilu akit qaffariaateqarsinnaanerinik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaalluni.